

Sammelband 079

Index locorum in hoc volumine
explicatorum

- nr. 29 Pf. LXXXIV.
4. Matth. II. 17. 18.
28 Luc. I. 78.
10 Act. XIII. 32. 33.
20 Epist. V. 23.
18 Gal. I. 34.
11 Col. II. 14. 15.
23 Cor. XIII. 2.
26 1 Petr. III. 18.
38 2 Petr. I. 19.
6 Iud. 9.
38 Apoc. XII. 16.

25 24

PRO-RECTOR ET SENATUS
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
CIVIBVS ACADEMICIS

FESTVM
RESVRRECTIONIS CHRISTI
RITE CELEBRANDVM
INDICIT
ET SIMVL
CELEBREM CONTROVERSIAM
DE
VISIONE DEI
ANTE RESVRRECTIONEM
CARNIS
ILLVSTRAT
ACADEMIA IVLIA CAROLINA
A. R. S. C M C C C L I X.

HELMSTADII
LITERIS SCHNORRIANIS,

De huius resurrectionis praesentibus et futuris
Vorlesungen, welche in der hiesigen
dehnen, welche in der hiesigen
us hinc, que totam hanc hystoriam
impavit, et eius nostra ad huc sententia in illis
dis

PRO-RECTOR ET SENATVS
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
S. P. D.
CIVIBVS ACADEMICIS.

Nostis sine dubio, CIVES CHARISSIMI, homines quoque resurrecturos fuisse, etiamsi nulla illis contigisset redemptio. Destinati enim fuissent ad aeternos cruciatus, quos licet non intensive infinitos esse potuissent satis constet, tantos tamen esse oportuisset, ut maiores gravioreque ab homine definita virium mensura circumscripto sentiri haud potuissent. At vero dolor iste, qui animas carnis vinculo solutas excruciat, novis accessionibus augeri potest. Nam si sua illis corpora reddantur, eaque variis afflictionibus torqueantur, fieri haud potest, quin animae novos sentiant dolores, quibus ante corporum restitutionem carebant. Quapropter divinae iustitiae rigor exegisset, ut et ad eas animas corpora aliquando rediissent, quae Redemptore destitutae peccatorum suorum poenas ipsae luere debuissent. At haec resurrectio mentibus separatis minime experenda, sed potius, ut ingens malum, sibi adhuc futurum, pertimescenda fuisset. Nunc vero alia datur resurrectio, quae maximum DEI beneficium est, et cuius spe fideles mortis acerbitatem sentientes non leviter recreantur. Haec est illa resurrectio, quam sacrae literae resurrectionem ad gloriam et vitam vocant, Dan. XII. 2. Io. V. 29. et quae intelligenda est, cum resurrectio nostra beneficium merito Christi nobis comparatum esse praedicatur. I. Cor. XV. 21. 22.

De huius resurrectionis praestantia ac felicitate cum Vos monere vellemus, CIVES OPTIMI, non inutile videbatur, celebrem controversiam hac de re agitam prius illustrare, quae totam fere Ecclesiam olim vehementer turbavit, et cuius nostra adhuc aetate in aliis disputationibus

bus magna est utilitas. Scilicet fuerunt aliquando, qui sibi persuaserunt, resurrectione carnis opus esse, ut animae piæ DEoque reconciliatæ ad veram cælestis gloriæ perceptionem pervenire queant, easque DEum prius videre haud posse, quam sua recepissent corpora. Ipse IOANNES XXII. P. R. qui Ecclesiam Romanam ab A. C. MCCCXVI usque ad MCCCXXXIV gubernavit, hanc opinionem non tantum tenuisse, sed etiam primo omnium tradidisse, et hinc totius concertationis auctor extitisse creditur. Referunt Scriptores fide digni, nec desunt publica huius rei testimonia, Pontificem hunc MCCCXXXI prima dominica adventus Avenione, ubi sedem suam habebat, publice prædicasse, animas separatas ante universalem corporum resurrectionem DEum non videre. Et quamquam haec doctrina mox ab initio multos offenderet, nulla tamen tunc movebatur controversia, plerisque existimantibus, Pontificem non tam asseruisse opinionem, quam potius de ea disputasse. Cum vero eam MCCCXXXIII repeteret, et præcipui aulae pontificiæ Theologi, præsertim Cardinales, eandem opinionem urgerent, qui vero secus sentiebant, male haberentur a Pontifice, contra eum publice disputari coepit. Pontifex, qui et LVDOVICVM Imperatorem, et eam FRANCISCANORVM familiam, quæ absolutam paupertatem ex regula FRANCISCI observandam esse contendebat, graviter offenderat, ideoque ab iis hæreseos et impietatis iam accusatus fuerat, (a) metuens, ne nova haec opinio, Adversariorum studio, auctori fieret perniciosa, Academiam Parisiensem in suas partes pertrahere conabatur, duos Theologiae magistros, aliud negotium simulantes, illuc mittens, qui ipsius sententiam Parisiis tradere, et, quantum possent, com-

A 2

men-

- (a) Bellum Pontificis cum LVDOVICO Imp. et FRANCISCANIS, qui FRATRICELLI et SPIRITVALES appellari solent, inter alios auctores narrat IOANNES TRITHEMIVS in *Annal. Hirsaug. Tom. II. p. 157. seqq.* Haereses autem, quæ illi imputabantur, legi possunt tum in appellatione tum in sententia LVDOVICI Imp. adv. IOANNEM XXII. apud STEPH. BALVZIVM in *Vitis Paparum Avenion. Tom. II. p. 494. seqq. p. 523. seqq.*

IV

mandare iusserant. Sed haec res minime ex voto illis
cessit. Nam plerique dogma hoc, ut haereticum, ve-
hementer impugnabant, nec obiecta Pontificis auctoritate
se moveri patiebantur, ut illud ferendum esse existimas-
sent. Ergo legatus eius, qui erat ex Praedicatorum or-
dine, ut tempestatem mitigaret, primum temperavit opi-
nionem, statuens, *animas separatas habere quidem aliquam*
DEi visionem, sed resuscitatis corporibus abolendam, et tunc
aliam longe perfectiorem successivam esse. Verum neque
haec doctrinae modificatio commotis Gallorum animis
satisfaciebat. PHILIPPVS, Rex Galliae, cui ea praecipue
displicebat, Theologos Parisienses convocabat, ut de pe-
regrina et haecenus inaudita quaestione sententiam edice-
rent. Qui cum opinionem a Pontificis legato assertam u-
nanimibus votis damnassent, et, iussu Regis, commune
decretum sigillis communium edidissent, Rex illud cum
Pontifice communicabat, adiectis cohortationibus et mi-
nis, ut opinionem falsam ac periculosam mitteret, seque
non a theologis aulicis, sed academicis, qui rem melius
nosset, doceri pateretur: (b) At vero Pontifex, licet se-
literis humilitate plenis apud Regem excusaret, in sua ta-
men opinione usque ad mortem perseverasse videtur.
Huic autem cum esset proximus, ab amicis rogabatur, ut
sententiam iudicio Ecclesiae Romanae submitteret. Et
fortasse Pontifex ipse metuere, fieri posse, ut post mor-
tem haereticos damnaretur. Itaque ipsa die emortuali de-
clarationem conscribi iubebat, se statuere, *quod animae*
separatae DEum viderent, quantum illarum conditio et status
pateretur; si quid aliter praedicasset aut scripssisset, id iam
a se revocari; denique se omnia, quae docuisset, et ipsam
quoque sententiam ultima declaratione mitigatam iudicio

Eccle-

(b) Vid. CONTINVATOR Chronici GVIL. DENANGIS apud LVC.
D'ACHERY in Specilegio Tom. III. p. 96. 97. NICOLAUS
MINORITA apud STEPH. BALVIVM in Not. ad Vit. Pap.
Aven. p. 788. seq. Conf. CAES. EGAS. BVLAEVVS in Hist.
Univ. Paris. Tom. IV. p. 235. seqq. IO. LAVNOIVS in Hist.
Gymm. Navar. Paris. Lib. I. Cap. VII. Opp. Tom. IV. Part. I.
p. 319. seq.

V
Ecclesiae suorumque successorum subicere. Quo facto
BENEDICTVS XII. qui succedebat, ut tandem motus Ec-
clesiam turbantes componeret, publicum decretum ede-
bat, quo sententia, quae IOANNIS XXII fuisse credebatur,
tanquam haeretica damnabatur, omnesque Christiani
credere iubebantur, animas pias ac beatas statim post
separationem à corpore DEI faciem intueri. (c).

Hanc rerum eo tempore gestarum seriem qui sine
partium studio considerat, is ne per somnium quidem cogitare poterit, in decidendis controversiis fidei Pontificem esse infallibilem, aut eius infallibilitatem semper creditam esse ab ipsa Ecclesia Romana. Pontifex dogma tradit, quod ad illud usque tempus omnibus doctoribus visum fuerat haereticum; Cardinales, aut ut favorem caperent, aut ex metu, consentiunt in illud; Praestantissimi autem Theologi illius temporis contradicunt; Convocatur concilium, ut de doctrina Pontificis sententiam ferat; Papa monetur a Clericis et Laicis, ut rectius doceat, et opinionem offensionis plenam abiciat; Ipse Pontifex opinionem suam excusat, temperat, si quid errasset, revocet, et aliorum iudicio se subicit; Denique sententia, quam ille foverat, ab alio Pontifice damnatur. Haec adeo evidenter sunt, ut nonnulli viri cordatiores in ipsa Ecclesia Romana non tantum agnoverint, hunc papam errasse, sed etiam eius exemplo probaverint, praetensam illam infallibilitatem P. R. omni fundamento carere. (d)

Equidem nec desunt variae exceptiones et distinctiones, quibus papalis dignitatis assertores uti solent, ut in hoc periculo laboranti Pontificis auctoritati succurrant. (e)

A 3

Sed

- (c) Vid. STEPH. BALVZIVS in *Vit. Pap. Aven. Tom. I. p. 133. 184. 197. 198.* Epistola BENEDICTI XII. extat in HARDVINI *Collect. Conc. Tom. VII. p. 154. seq.*
- (d) V. g. LVD. ELLIES DV PIN in *Antiqua Eccl. Discipl. Dissert. V. Cap. I. §. 3. p. 352. seq.* et pro sua sententia laudat PETRVM ALLIACVM, IOANNEM GERSONEM, aliosque plures.
- (e) Legi possunt apud ODOR. RAYNALDVM in *Cont. Annal. Baron. ad A. C. 1333. num. 45. seqq. Tom. XV. p. 459.* NATALEM ALEXANDRVM in *Hist. Eccl. Sec. XIII. et XIV. Disp. XI.*

VI

Sed vana sunt omnia, nulloque nixa fundamento, quae in hunc finem disputantur. Dicunt ex. gr. controversiam hanc non a Ioanne XXII sed ab aliis motam esse; Pontificem, officii sui memorem, eam propterea Cardinalibus discutiendam tradidisse; Quod negotium ut facilius procederet, ipsum in utramque partem disputasse, et tam Scripturae, quam Patrum testimonia diligenter collegisse; Nunquam autem ipsam opinionem asseruisse. Er, sane, hac sola excusatione rebus Pontificis hodie consuli posset, si ea satis sibi constaret. At enim vero ne ipse quidem RAYNALDVS, qui Pontificum causam hoc modo iuvare voluit, quemquam nominare potuit, quo auctore haec controversia, quae tantam invidiam Ioanni XXII conflavit, excitata foret. Scriptores isti, quos citavimus, omnem potius culpam in Pontificem, tanquam primum controversiae auctorem, devolvunt, dum referunt, eum hanc opinionem prima dominica adventus MCCCXXI prononcione tradidisse, eamque mox ab initio multos offendisse, quoniam nunquam audita esset in Ecclesia. Neque eum hac de re tantum disputasse, tradunt, sed vere et cum multorum scandalo docuisse, in dissentientes vinculis et carceribus saeviisse, et ipsius Legatos dogma hoc Parisiis asserentes adversarii Pontificis auctoritatem obiecisse. Equidem, quod disiteri haud possumus, Pontifex in literis ad Regem Galliae datis, protestatur, se nihil certi hac de re statuisse, sed tantum dicta Scripturae et Patrum recitasse, et suos theologos in utramque partem disputasse, ut veritas eo facilius inveniri posset. (f) Sic etiam Theologi Parisienses in suo decreto fatentur, Pontificem, quicquid de hac materia dixisset, non asserendo seu opinando, sed solummodo recitando protulisse. (g) Verum enim vero non impossibile est, Pontificem hac tempestate fractum sententiam suam dissimulasse, Theologos autem Parisienses aut ex

Art. II. p. 520. seqq. ROBERTVM BELLARMINVM de Rom.
Pont. Lib. IV. Cap. XIV. Tom. I. p. 841. seq.

(f) RAYNALDVS ad A. C. 1333. num. 47.

(g) BOVLAY in Hist. Univ. Paris. Tom. IV. p. 237.

reverentia, aut ne Papam nimis offenderent, benignius de eo sensisse, invita licet veritate. Haec praesumptio eo maiorem habet probabilitatis gradum, quod Parisienses Pontificem absolvere non auderent, sed tantum *ex aliorum relatione*, ut ipsi testantur, ita de eo iudicarent. Eriam si vero certum foret, Papam nihil statuisse, sed tantum disputasse, ex ipsa tamen Epistola a RAYNALDO excitata satis constaret, nullius infallibilitatis Pontificem tunc sibi conscium fuisse. Obiecerat namque PHILIPPVS, Rex Galliae, Pontificem, et qui in ipsius aula versarentur, Theologos non satis peritos esse rerum theologiarum, ideoque audiendos esse Doctores Academicos, qui controversias fidei melius tractare et definire scirent. Quid vero ad haec Pontifex? Num forte regerebat, se, qui cathedram Petri teneret, esse universalem Ecclesiae Doctorem, se ab universa Ecclesia audiendum esse, ad se pertinere controversiarum fidei decisionem, sibi quoque ideo traditum esse donum infallibilitatis? Ita forte responderet, si procul a fulmine non Avenione, sed Romae, sedem suam habuisset. Nunc autem ex una parte a LUDOVICO Imp. et magna Monachorum parte impugnatus, et iam haereseos accusatus, nunc ex altera parte Regis Galliae, in cuius potestate erat, et cuius praesidio opus habebat, iram et minas metuens, nunc, inquam, *Et quia, fili dilectissime, satis humiliter scribit, forsitan tibi dicitur, quod nos non sumus in Theologia Magister, audi, quid unus sapiens dicat: Non quis, inquit, sed quid dicat, intendit. Utinam ita semper de se sensissent Pontifices! Caeterum etiam si hic aliqua elabendi via adhuc superesset, ea tamen difficultas Pontificios semper urgebit, quod BENEDICTVS XII sententiam ut haereticam publico decreto damnaverit, quam eius Antecessor IOANNES XXII minimum probabilem, Scripturae et Patrum auctoritate suffultam, et hinc in Ecclesia tolerandam esse statuerat.*

Mittimus alia argumenta, quibus Pontificum auctoritas adversus huius generis obiectiones firmari solet, et ad ipsam controversiam revertimur, quae ideo discutenda nobis videtur, ut pateat, tum quanam tunc fuerit de rebus

MIII

rebus theologicis disputandi ratio, tum quid de re ipsa in controversiam vocata sentiendum sit. Primum quidem ab hac quaestione diligenter removebantur ea, quae omnino removenda erant. Sed haec ipsa status controversiae declaratio nos docet, utramque partem in aliis erroribus connexis, iisdemque gravioribus, consensisse. Non enim, dicebant, iam disputari de statu animarum separatarum ante mortem Christi, quos, si pie decesserint, in limbo Patrum usque ad adventum Domini fuisse, et hinc visione DEi caruisse constaret; Neque quaestionem esse, monebant, de animabus post hanc vitam adhuc purgandis; sed de iis, quae nulla purgatione indigerent, aut in purgatorio pro reliquis peccatorum iam satisfecissent; utrum istae DEum videant, et caelesti gloria fruantur, ante corporum restitutionem? Supponebant ergo, de limbo Patrum, de existentia purgatorii, de peccatis venialibus, et similibus ineptiis, nullum esse dubium. Quia vero de his rebus tunc non disputabatur, in sola quaestione subsistimus: *Num animae piorum, DEo reconciliatae, et peccatorum remissionem consecutae, statim post separationem a corpore DEam videant, an vero post carnis demum resurrectionem haec felicitas illis contingat?*

Qui veram sententiam propugnabant, animas nimirum separatas mox a discessu suo beata DEi visione frui, quorum sine dubio praecipuus erat DURANDVS A ST. PORTIANO, Episcopus Meldensis, inter Scholasticos *Doctores Resolutissimi* titulo ornatus, his utebantur argumentis:

1. Christum ad Inferos descendisse, ut Patres e limbo educeret, et poenam damni aboleret, hoc autem fieri haud potuisse, nisi visionis DEi communicatione;

2. Christum Luc. XXIII. 43. latroni in cruce pendenti promississe, quod cum ipso ea ipsa die iam futurus esset in paradiso, atque hoc nihil aliud esse, quam DEum videre;

3. Paulum Phil. I. 21. dicere non potuisse, mortem sibi iucrum fore, nisi anima separata a corpore ad visionem DEi immediate transfirer;

4. Animas piorum statim recipi in habitaculum caeleste, 2. Cor. V. 1. quod visionem DEi necessario involveret;

5. Ani-

5. Animas separatas stolis albis indutas esse, Apoc. VI.
 VII. 9. h. e. intueri faciem DEI;
 6. DEum promptiorem esse ad remunerandum, quam
 ad puniendum, impiorum autem animas, simulac discesse-
 rint, damnari, ergo piorum animas multo magis caelesti
 gloria donari;
 7. Ecclesiam in hymnis suis fateri, Apostolos et Mar-
 tyres DEI conspectu iam frui;
 8. Eandem sententiam assertam esse a Gregorio et Bedae;
 9. Mercedem operum sine interiecta mora solvendam
 esse. (h)

Non opus erat hoc argumentorum cumulo, quibus
 multa nimia et inutili subtilitate disputabantur, falsaque
 veris, et mala bonis haud pauca admiscebantur. Ad
 componendam totam controversiam unicum argumen-
 tum sufficisset, cuius vero, quod merito miramur, a neu-
 tra parte mentio facta est. Pontifex sententiam ita tem-
 peraverat, ut statueret, *animas separatas DEum videre,*
 QUANTVM ILLARVM STATUS ET CONDITIO FERAT.
 Nec aliter hac de re sentire poterat. Tres enim status
 animarum separatarum credit Ecclesia Romana, Caelum,
 Infernum, et Purgatorium. Nam quod de limbo par-
 volorum addi solet, non pertinet ad animas adultorum.
 Iam vero non de animabus in Inferno aut Purgatorio ex-
 istentibus disputabatur. Ergo concedebat Pontifex, ani-
 mas, de quarum visione DEI dubitaret, in caelo esse,
 ibidemque omni qua felicitate frui, cuius capaces essent.
 Hinc unice quaerendum fuisset, num beata illa et perfecta
 DEI visio cadere posset in animas a corpore seiunctas?
 Si demonstrari potuisset, illas ad hoc genus felicitatis
 percipiendum aptas esse, nemo de illius existentia dubi-
 tasset. Sin vero certum aut probabile saltem fuisset, ad
 videndum DEum opus esse concursu corporis, nihil va-
 luissent argumenta, quae urgebantur. Semper enim re-
 sponderi potuisset, animas, relictis corporibus, statim
 B
 qui

(h) Argumenta haec excerpta sunt ex DURANDI libro, cuius
 summam ex Mssio communicavit RAYNALDVS ad A. C. 1333.
 num. 49. seqq.

X:

quidem salvari; sed eam tantum futurae gloriae partem sentire, cuius participes fieri possent absque corporibus; huc autem non pertinere plenam et perfectam DEi visionem; habere quidem animas separatas aliquam DEi cognitionem intuitivam, ex qua magnam voluptatem haurirent; sed ad summum felicitatis gradum necesse esse, ut DEus oculis corporis glorificati conspiciatur. Itaque hoc solo argumento utendum fuisset: *Si caelestis gloria visione DEi continetur, quae non sensualis, sed mentalis et intellectualis est, sequitur, animas separatas, in caelum receptas, et ante corporum restitutionem DEum plene et perfecte videre.*

Beatam illam DEi visionem non sensualem sed intellectualem fore, constans et unanimes erat Patrum doctrina. AUGUSTINVS quidem hac de re aliquando dubitavit. Sed tunc magis ingenio indulgisse, quod movendis atque augendis difficultatibus mire delectabatur, quam solidiora principia, ipsi alias non ignota, sequutus videtur. Certe tanto viro digna non erat ratiocinatio: *Pace DEi aliquando fruemur, quae superat omnem intellectum; Ergo visio intellectualis non sufficit ad aeternam gloriam.* (i) Alio loco, cum eadem argumentum maiori studio tractaret, veritatem vidit, et Sacrarum Scripturarum auctoritate recte asseruit, DEum, natura sua invisibilem, oculis corporeis, licet glorificatis, videri haud posse. (k) Hanc sententiam deinde retinuerunt SCHOLASTICI, praesertim THOMAS, (l) quem sequuti sunt Pontificii recentiores. (m) Eo igitur tempore, cum de visione DEi ante resurrectionem mortuorum disputarerur, non ignota, nec forte a quocumque in dubium vocata, erat doctrina, DEum a beatis solis intellectus oculis videri posse. Quodsi ergo hanc

(i) Vid. AUGUSTINVS de Civ. DEi. Lib. XXII. Cap. XXIX. Opp. Tom. VII. p. 695. seq.

(k) IDEM Epist. CXLVII. ad Paulinam Opp. Tom. II. p. 473. seqq.

(l) THOMAS in Summa Theol. Part. I. Qu. XII. Art. III. p. 23.

(m) GABR. VAZQUEZ in Dissp. in Prim. Thomae Tom. I. Dissp. XL. Cap. II. p. 212. FRANC. SVAREZ de DEo Tr. I. Lib. II. Cap. VI. p. 42. MART. BECANVS in Theol. Schol. Part. I. Tr. I. Cap. IX. Qu. 6. Opp. Tom. I. p. 15.

rationem Theologi illius temporis urfissent, facili negotio expugnata fuisset adversariorum opinio. Nam negari non poterat, animas piorum omni ea frui felicitate, quae in eas cadere posset. At vero visionis DEi intellectualis animae sine dubio capaces sunt, etiamsi corporibus careant. Quid igitur obstaret, quo minus illam perciperent. Pontifex, et qui eum sequebantur, excipere quidem potuissent, perfectam DEi visionem non tantum intellectualem, sed simul corporalem fore. Quod enim beati DEum oculis corporeis non visuri sint, nullius concilii aut pontificis auctoritate definitum erat. Sed forte non audebant Pontificis sectatores, hanc sententiam proferre. Adeo persuasum fuisse videtur omnibus, DEum oculis corporeis videri haud posse, ut, qui secus sentire voluissent, nullam fidem se inventuros esse praeviderent.

Quodsi tamen recte intellexissent, quot quantisque disputationibus intricata et obscurata fuerit haec DEi visio, aliud forte adfuisset medium, adversariorum suorum tela retorquendi. Notum videlicet est, varias esse SCHOLASTICORVM opiniones de qualitate et modo huius visionis. Plerique putant, animas videre DEum *per verbum et speciem*. Per VERBUM autem intelligunt ipsam ideam seu conceptum divinae essentiae, et per SPECIEM potentiam quandam intellectui inhaerentem, et a DEo communicatam, hanc sibi ideam formandi. Nam SVAREZIVS, hanc speciem describens, inquit, ad eam pertinere, *ut intellectui inhaereat, illum in actu primo constituat, obiectum potentiae uniat, actum intelligendi efficiat, obiectum ipsum repraesentet, et potentiam ad talem speciem actus determinet.* (n) Vnde cum hi auctores simul sentiant, lumen gloriae in viribus a DEo supernaturaliter collatis, eum videndi, consistere, ex illorum opinione species illa impressa non differt a lumine gloriae. Sed fuerunt etiam, qui lumen illud gloriae, quo solo DEum videri posse sentiebant, non ad intellectum beatorum, quasi illius esset potentia vel habitus, verum potius ad obiectum ab intellectu

B. 2

(n) Tr. I. de DEo Lib. II. Cap. XII. p. 59.

lectu videndum, h. e. ad DEum referbant. Atque haec de re quandoque ita loquuntur, ut, DEum ipsum hoc lumen esse, credere videantur. Quandoque autem lumen, quamvis ad DEum referant, a DEo tamen distinguunt, ut speciem a DEo procedentem, et beatissimam obiectam, ut illa mediante DEum videre possint. (o) Horum opinio nobis non differre videtur ab illa, quae eodem seculo in Oriente tradebatur, et quorundam Conciliorum auctoritate firmabatur. VMBELICANIMORVM seu ὀμφαλοψύχων opinionem innuimus, quorum princeps, GREGORIUS PALAMAS, Archiep. Thessal. praecipiebat, DEum in luce quadam aeterna habitare, hanc lucem ab ipsius essentia et natura distinctam esse, eam DEI ἐνεργειαν aut operationem constituisse, eamque solum ab hominibus videri posse, et eandem quoque DEum discipulis Christi in monte Thabor conspiciendam dedisse. (p) Novimus, hanc Graecorum opinionem non approbatam esse a Latinis. Sed quomodo lumen gloriae ab hac luce, de qua PALAMAS disputavit, differret, si ad DEum pertinere, et ab eo tamen distinctum esse crederetur? Nonne tunc lumen gloriae rem sensibilem esse oporteret, qua mediante beatae mentes DEum intuerentur? Ille vero DEI conspectus quid aliud foret, quam ipsius lucis, in qua DEus habitaret, perceptio, ex qua DEI ideam sibi formarent beati? Itaque tunc non DEum ipsum, sed lumen gloriae viderent. Et ad huius generis visionem sine dubio opus foret concursu corporis. Quapropter qui plenam DEI visionem ante resurrectionem mortuorum existere negabant, se hac opinione de lumine gloriae tueri potuissent. Licet enim animae separatae aliquam essentiae divinae cognitionem iam haberent, ea tamen longe perfectior futura esset post carnis resurrectionem, si DEus mediante sensibili quadam luce se beatis conspiciendum praebere veller.

(o) DIONYSIUS BETAVIVS in *Dogm. Theol. Tom. I. Lib. VII. de DEo et Propr. Cap. VIII. p. 500. seq.*

(p) Vid. Acta Conc. CP. 1350 hab. apud HARDVINUM *Tom. XI. p. 283. sqq.* EEO ALLATIVS de *Perpetua Consens. Orient. et Occid. Eccl. Lib. II. Cap. XXII. p. 824.* DIONYSIUS BETAVIVS *Dogm. Theol. Tom. I. Lib. I. Cap. XII. p. 76. seq.*

Recitavimus ea, quae de visione DEi istis temporibus disputata sunt, et quae ex opinionibus receptis disputari potuissent, nisi utraque pars sua commoda ignorasset. De re ipsa autem, ut constat, quid credendum sit, utique tenendum est, *animas fidelium, quam primum ex hac vita migrant, DEum perfecte videre, et hanc visionem corporum resurrectione augeri haud posse.* Nolumus ea nunc prolixè commemorare, quibus hoc assertum alias probari solet. Sufficiat, praecipuum argumentum, ad quod cuncta redeunt, Vobis in memoriam revocasse. Qui Scripturae auctoritatem sequuntur, non ignorant, animas fidelium DEo redditas mox in caelum deferri, ibidemque omni illa gloria, piis promissa, frui, qua sine corporum concursu frui possunt. Praecipua vero huius felicitatis pars, aut potius illius essentia, visione DEi continetur, quae eum intellectualis, et minime sensualis sit, cum animabus separatis statim communicari potest. Ergo dubium non est, quin animae beatæ DEum perfecte videant ante mortuorum resurrectionem. Vnicum fortassis est, quod hanc demonstrationem infirmam reddere possit. Oportet nempe animas prius iudicari a DEo, quam praemium aeternae vitae accipiant. Quod enim Christus testetur, credentes non iudicari, Io. III. 18. V. 24. id de condemnatione intelligi debet. At vero tunc demum iudicabuntur homines, quando Christus venturus est ad resuscitandum mortuos. Io. V. 25. 28. 29. Matth. XVI. 27. XXV. 31. seqq. Act. XVII. 31. Ergo ante diem extremum regno Patris sui non potiuntur, quamquam, dum hoc tempus expectant, magna animi tranquillitate et voluntate frui possint. Verum enim verò coram hoc iudicio, quod omnino prius esse debet caelestis hereditatis possessione, iam in hac vita comparent fideles. Quid enim iustificatio nostra aliud est, quam actus iudicii divini, quo peccata nobis remittuntur, nosque pro iustis declaramur, et haeredes aeternae vitae constituimur? Quando igitur animae iustificatae a DEo evocantur, huius sententiae absolutoriae, cuius certitudinem iam habuerant, corporis vinculo adhuc detentae, confirmatio tantum aut certior

XIV

et evidentior declaratio illis contingit. Quod qua ratione fiat, nostrum quidem non est definire. Videntur tamen animae beatæ ipsa luminis gloriæ collatione confirmari, quod cum DEO semper victuræ sint. Dum enim eam felicitatem, quam in hac vita speraverant, mox post discessum percipere incipiunt, nonne hæc singularis DEI operatio est veluti vox divina, qua in caelestem patriam ingredi iubentur? Atque hoc est PARTICVLARE illud IVDICIUM, ad quod diligenter meditandum Salomo nos reicit, inquit: Pulvis aut corpus ad terram revertitur, Spiritus autem ad DEum. Eccl. XII. 7.

Quamquam igitur corporum resuscitatio nihil faciat ad beatam DEI visionem, certum tamen est, futuram nostram felicitatem illorum restitutione maximopere auctum iri. Est enim ea coniunctionis animæ et corporis ratio, ut corporis sui perfectiones sentiat, atque magnam inde voluptatem capiat, quam corporis expers percipere non potuisset. Sic etiam externis rebus sensibilibus magna inesse potest perfectio, et iucunda ad nos relatio. Quæ si sentiantur, non parum lætitiæ nobis afferunt, si non sentiantur, (sentiri autem non possunt sine interveniente corpore,) animam non movent. Itaque multiplici ratione fieri potest, ut anima, in se iam beatissima, et solo DEO contenta, novas tamen et immensas gaudiorum accessiones, reddito corpore, accipiat. Imprimis *ipsi corporis qualitate* vehementer gaudebit. Multis magnisque infirmitatibus, morbis, et ipsa mortalitate olim laborabat. Nunc autem hæc mala omnia procul abesse videt. Illa enim spiritalis conditio, quæ nobis promissa est, 1. Cor. XV, 44. omnes defectus tollit, quibus fragile et corruptioni obnoxium olim reddebatur corpus. Non indigebit cibo et potu, nec ullam harum rerum necessitatem sentiet. Præter perfectam sanitatem et firmitatem, magnum quoque splendorem habebit, et ipsius Redemptoris sui corpori glorificato simile erit. 1. Cor. XV. 41. 42. Phil. III. 21. Atque hæc corporis perfectio nullam vicissitudinem unquam experietur. Longe autem maior erit lætitia, quam *ex aspectu corporali humanæ Christi naturæ* percipient. Nihil certe

certe praestantius et excellentius, nihil nostro intuitu et admiratione dignius est, eo homine, in quo tota Divinitas corporaliter habitat. Nihil quoque dulcius et iucundius esse poterit, quam videre eum, qui ineffabilem illam gloriam, qua tunc fruemur, nobis promeruit, qui se ipsum pro nobis in mortem tradidit, in quem credidimus et speravimus, quem intensissimo amore prosequimur, et a quo ipsi vicissim nos infinite amari novimus. Quid senties, o anima! quando hunc hominem in sua gloria ad dextram caelestis Patris videbis, quando eum videbis ut iudicem, regem, fratrem, et amicum tuum? Quid senties, quando in ipsius vultu admirabilem et prorsus divinam suavitatem, gravitatem, ac *Φιλανθρωπίαν* conspicias, et in sanctissimo eius corpore cicatrices intueberis, quae aeterna erunt pretiosissimi *λόγος* pro te soluti testimonia? Haecine felicitas, qua corpore destituta aliquamdiu carebis, votis et desiderijs tuis digna tibi videtur? Praeterea *ipse locus caelestis* gaudium nostrum mirifice augebit. Hic enim videbimus excellentissima illa praesentis Divinitatis signa, quae DEus sub figura novae Hierosolymae, imaginibus ad sensus nostros accommodatis, describi voluit; Apoc. XXI. XXII. Videbimus tot Angelorum ordines, Cherubim et Seraphim, Virtutes, Thronos, Potestates, et Principatus; Videbimus Patriarchas, Prophetas, Apostolos, et innumeram Martyrum ac Confessorum multitudinem; Videbimus parentes, liberos, et amicos, eorumque aeterna consuetudine summa cum voluptate perfruemur. Nec improbabile est, fore, ut et reliqui sensus caelestis habitaculi obiectis suaviter afficiantur. Cur enim nobis restituerentur, si nullus eorum foret usus? Quae omnia cum a spiritu puro, DEI claritatem intuente, et in eo solo acquiescente sentiantur, impossibile dictu est, quanta nobis gaudia aliquando partura sint.

Haec felicitas quemadmodum nobis comparata est morte Christi, ita illius certiores reddimur divini huius Redemptoris resurrectione. Testem huius rei habemus magnum illum gentium Apostolum, qui, de nostra resurrectione nihil dubitandum esse, inquit, postquam Christus

a mor-

XVI

a mortuis resurrexisset. 1. Cor. XV. 12. Quamvis enim Christum ad vitam redire oportuerit, tum quia mortem fabierat, ut nos ea interveniente redimeret, tum ut doctrinae suae divinaeque missionis, quam toties testatus erat, veritatem demonstraret, simul tamen haec eius resurrectionis futurae corporum nostrorum restorationis testimonium esse debebat. Nam primum docebat, non impossibile esse, ut DEUS corpori exanimi vitam restituat. Deinde ostendebat, homines, qui in eum crederent, ipsiusque vestigia premerent, morti in aeternum non succubituros esse. Denique demonstrabat, mortem subactam, plenissimamque ab ea reportatam esse victoriam. Quare cum iam naturae necessitas postulet, ut moriamur, fieri non potest, quin caro corruptionem experta longe perfectior et gloriosior nobis aliquando restituatur.

Hoc ergo beneficium pie Vobis meditandum commendamus, CIVES CHARISSIMI! Christum enim a mortuis resurrexisse dum cogitatis, simul mementote, huic eius glorificato corpori vestra quoque aliquando fore similia. Et quantum robur haec habet consideratio, pios animos movendi, ut sibi caveant ab omni impuritate, suaeque membra sistant hostiam viam, sanctam, DEOque acceptam! Nam si DEUS nostra corpora non tantum restitutione, sed etiam tanta gloria aliquando dignabitur, quid turpius est, quam haec ipsa corpora peccato mancipare, et impuris operibus carnis DEO inimicae coinquinare? Tanta impuritate qui in hac vita laboravit, certe regnum illud intrare non poterit, a quo arcendum est omne immundum. Agite ergo, o Nostri! diesque festos, quos Vobis annunciamus, ita peragite, ut ex resurrectione Christi Vobis praedicanda peccato mori, et iustitiae vivere addiscatis. P. P. in Academia Julia Carolina,

D. XIV. Apr. MDCCLIX.

153883

X 2286633 ✓

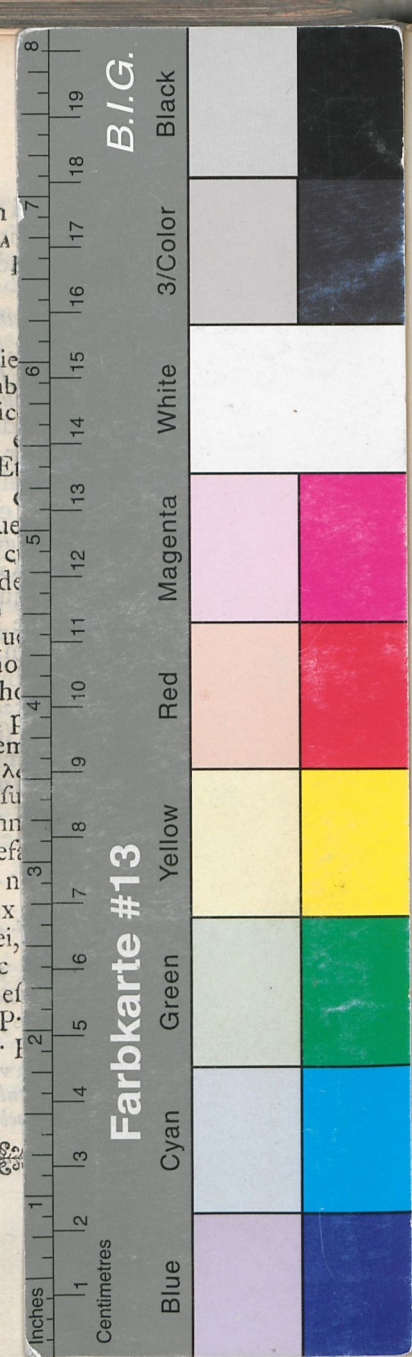
ULB Halle 3
007 138 997

R

ND 18

B.I.G.

Farbkarte #13

PRO-RECTOR ET SENATUS
ACADEMIAE IVLIAE CAROLINAE
S. P. D.
CIVIBVS ACADEMICIS.

FESTVM
RESVRRECTIONIS CHRISTI
RITE CELEBRANDVM
INDICIT
ET SIMVL
CELEBREM CONTROVERSIAM
DE
VISIONE DEI
ANTE RESVRRECTIONEM
CARNIS
ILLVSTRAT
ACADEMIA IVLIA CAROLINA
A. R. S. C M C C C L I X.

HELMSTADI
LITERIS SCHNORRIANIS,

25 24

